



PLA DE SOSTENIBILITAT DE LA SECCIÓ DE L'IES CONSELLERIA



ÍNDEX

1.INTRODUCCIÓ

2. DIAGNÒSTIC INICIAL

2.1 Característiques del centre educatiu i de l'entorn

2.2 Anàlisi de les infraestructures, els recursos i les accions realitzades en diferents àmbits

2.2.1 Energia

2.2.2 Residus

2.2.3 Aigua

2.2.4 Altres

2.3. Busca de possibles sinergies

3. PLA D'ACCIÓ

4. DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

5. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

6. BIBLIOGRAFIA



1. INTRODUCCIÓ

El segle XXI s'està enfrontant a grans reptes, fruit de canvis socials, econòmics i mediambientals, els quals, marcats per les polítiques europees, han d'afrontar totes les esferes socials i públiques, una d'aquestes l'escola.

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) els va crear el 25 de setembre de 2015 l'Assemblea General de les Nacions Unides (ONU) per a abordar els grans reptes globals als quals s'enfronta la nostra societat.

L'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible és un full de ruta elaborat per a aconseguir un objectiu social comú: el desenvolupament global i humà sostenible. Proposa l'acció global no només per al sector governamental, sinó que també implica i compromet organitzacions socials i altres actors que operen a escala internacional, nacional, regional i local. Com a agent socialitzador que és l'escola, hem de formar els futurs ciutadans cap a un desenvolupament holístic i sostenible.

En esta línia, la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, disposa en l'article 2 que el sistema educatiu espanyol s'orientarà a la consecució d'una sèrie de fins entre els quals destaca la formació en el desenvolupament sostenible. Igualment, l'educació per al desenvolupament sostenible es reflectix en continguts sobre les àrees, les matèries, els mòduls, i els àmbits de les diferents ensenyances des de l'educació infantil a l'ensenyança d'adults. En este sentit, el projecte educatiu de centre inclou un tractament transversal del desenvolupament sostenible en la seua concreció curricular.

En la regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional (article 82 del Decret 252/2019) dediquen un article al Pla de sostenibilitat de recursos, eficàcia energètica i tractament de residus, que estableix que els centres col·laboraran amb els tècnics de l'Administració municipal per a elaborar-lo i que haurà de tindre l'informe favorable del claustre del professorat i del consell escolar.

De la mateixa manera, en les instruccions d'inici de curs dels ensenyaments comentats per al curs 2023-2024 estableixen que els centres disposaran fins a la finalització del curs 2024-2025, per a elaborar, amb la col·laboració de personal tècnic de l'Administració municipal, un pla de sostenibilitat de recursos, eficàcia energètica i



tractament de residus, que inclouran en el seu projecte de gestió. Per tot això, es fa indispensable elaborar un pla de sostenibilitat per part del nostre centre educatiu. El pla ha tingut informe favorable del claustre i del consell escolar.

2. DIAGNÒSTIC INICIAL

Tal com recullen les Instruccions número 08/2019 de 18 de desembre de 2019 de la Direcció General d'Infància i Adolescència, "els trastorns mentals tenen enormes repercussions en el desenvolupament emocional i intel·lectual de les nenes i nens en l'aprenentatge escolar, l'adaptació social i el descobriment de la vida, a més minen la imatge personal i l'autoestima, l'estabilitat i les interaccions familiars". En tractar-se de menors d'un centre d'acolliment, cal tenir en compte l'entorn familiar del qual aquests alumnes procedeixen: baix nivell cultural, falta d'hàbits d'higiene, consum de drogues, absentisme escolar molt prolongat, conductes familiars abusives i violentes que porten a un detriment de la imatge personal i autoestima, inestabilitat i rebuig social. Per tot això, els professors de la secció estem conscienciats de la necessitat d'oferir als menors formació i informació sobre vida saludable a través de diferents projectes transversals amb les assignatures ordinàries i les activitats complementàries. Es tracta d'una oportunitat de transformació i d'innovació amb la intenció de crear un enfocament més global i promoure la inclusió social dels nostres alumnes des d'una epistemologia socioconstructivista, la qual considera l'aprenentatge com a reconstrucció personal a través de l'activitat funcional (Dewey, 1951) i "autoreguladora de l'alumne" (Barrón, 1997). Existeixen nombroses fórmules pedagògiques que tenen cabuda, com per exemple "l'aprenentatge per descobriment, l'aprenentatge basat en problemes, l'aprenentatge-servei" (Barrón, 2015), fórmules que en la secció es desenvolupen a través de diversos projectes: Escoles ambaixadores del Parlament Europeu, hort escolar, intercanvis culturals amb Erasmus+ i la plataforma eTwinning, activitats complementàries, tallers i xerrades, a més de les actuacions d'èxit Grups interactius (GI), on es treballa de manera col·laborativa.

Entre els aspectes que cal tindre en compte per a realitzar un bon diagnòstic, hi ha:

- Les característiques del centre educatiu i de l'entorn.
- L'anàlisi de les infraestructures, els recursos i les accions realitzades en diferents



àmbits.

- La busca de sinergies.

2.1 Característiques del centre educatiu i de l'entorn.

La secció de l'IES Conselleria desenvolupa les línies necessàries per a assolir els objectius del projecte educatiu de centre (PEC) i respecta la seua pròpia autonomia i particularitats com a centre singular dins d'una residència d'acollida de menors. Per tant, la secció presenta algunes característiques no comunes amb els centres ordinaris. Per exemple, no té despeses d'aigua, llum i gas, de les quals es fa càrrec la residència d'acollida.

Els nostres alumnes viuen en el mateix edifici on reben les classes. De fet, les aules són utilitzades fora de l'horari escolar com a menjadors i sales d'estar. L'educació per a la sostenibilitat, entesa com un procés permanent i participatiu d'aprenentatge, és clau (Gencat). Com llegim en Magisnet, els "centres poden posar el seu granet d'arena per a començar a modificar hàbits i ensenyar als ciutadans del futur que és possible viure en aquest planeta realitzant un consum més responsable." És per tot això que la directiva promou programes i projectes de conscienciació sobre la importància de portar una vida saludable, sostenible, i alhora minimitzar la nostra empremta de carboni en petites accions diàries.

2.2 Anàlisi de les infraestructures, els recursos i les accions realitzades en diferents àmbits

La secció no compta amb infraestructures pròpies, ja que l'edifici pertany a la Fundació Diagrama, depenent de la Conselleria d'Igualtat i Benestar. Malgrat aquest fet, sí que s'encarrega de la gestió de la sala de professors i les aules durant l'horari escolar. Fora d'aquest horari, els alumnes fan ús de totes les aules per a les seues activitats diàries: veure la televisió, dinar, reunió amb els pares, etc.

2.2.1 Energia

La secció està en contacte amb l'empresa d'auditoria energètica per a promocionar tota la documentació que necessita, adaptant-la a les nostres característiques especials, amb l'objectiu d'aconseguir la certificació de l'eficiència energètica dels edificis.

2.2.2 Residus

El nostre centre compta amb dos contenidors de reciclatge: un de paper i un de



plàstic, que gestiona el personal de neteja de la residència d'acollida de menors.

2.2.4 Altres

Transport públic: A l'hora del desplaçament per a realitzar les activitats complementàries, la secció utilitza sempre que fa falta el transport públic. Els alumnes compten amb un abonament de transport que tramita la treballadora social del centre de menors.

Mobilitat sostenible: Molts dels professors de la secció es desplacen amb bicicleta per a vindre a treballar. Pel que fa a la mobilitat en els projectes Erasmus+, també es té en compte la sostenibilitat sempre que siga possible.

Mobilitat reduïda: A través de l'aprenentatge servei, els alumnes adquireixen consciència sobre les dificultats de mobilitat que pateixen les persones majors.

2.3. Busca de possibles sinergies

Des de la secció utilitzem els següents projectes com a catalitzadors pedagògics en matèria de sostenibilitat perquè els alumnes participen de manera activa:

1. Aprenentatge servei. La secció col·labora amb diferents associacions, a més de l'intercanvi amb altres centres educatius.
2. eTwinning: es treballen plans que inclouen la consciència ambiental amb altres centres europeus.
3. Escola ambaixadora del Parlament Europeu (EPAS). Amb aquest programa es tracta la sostenibilitat des del punt de vista europeu i es treballen les accions que vénen del Parlament Europeu.
4. Participació en concursos sobre sostenibilitat. Aquest curs es participarà en el concurs «Xicotetes accions per una alimentació sostenible» promogut per Consum.
5. Xarrades formatives relacionades amb l'educació ambiental, programes d'eficiència energètica, programes de reciclatge, etc.

3. PLA D'ACCIÓ

Des del centre promovem accions que impliquen un compromís més ferm per part de la comunitat educativa per a dur a terme a petita escala a través dels següents eixos d'acció:

EIX 1. ÀMBIT PEDAGÒGIC



- Integració d'activitats extraescolars i complementàries relacionades amb la sostenibilitat.
- Desenvolupament en grups interactius de recursos didàctics que aborden temàtiques relacionades amb la sostenibilitat i el medi ambient.
- Desenvolupament d'activitats i esdeveniments que promouen la consciència ambiental i la responsabilitat social, com ara xarrades, tallers, exposicions, fires educatives...
- Formació en el PAF sobre l'impacte ambiental de l'ús de les TIC (síndrome de Diògenes digital).
- Establiment de vincles entre les situacions d'aprenentatge planificades i les accions sostenibles relacionades amb la sostenibilitat.
- Treball amb l'hort escolar per a promoure la connexió amb la naturalesa i l'educació ambiental.
- La pàgina web del centre compta amb un espai destinat a la difusió d'accions realitzades relacionades amb la sostenibilitat:

<https://portal.edu.gva.es/seccioiesconselleria/2024/10/25/sostenibilitat/>

- Formem part de la xarxa d'Horts Escolars de l'ajuntament de València.
- Integració de l'educació per a la sostenibilitat en el currículum. Les programacions del centre compten amb un apartat específic sobre com desenvolupa cada àrea la sostenibilitat.

1. Educació física: es treballen continguts sobre una alimentació saludable i es realitzarà una activitat pràctica que consistirà en "fer una compra" al Mercat Central de València, tenint en compte aspectes sostenibles com ara la utilització de bosses de tela en compte de plàstic, compra d'aliments no processats i que no provoquen residus, etc. A més, a l'activitat complementària que es realitzarà a la Platja de la Patacona, es farà una activitat de recollida d'escombraries per tal de conscienciar a l'alumnat de mantenir l'espai natural net.
2. Àmbit científic: des del departament de ciències es realitzaran activitats (lectures, vídeos, treballs grupals teòrics i pràctics, etc.) que ens ajuden a treballar la sensibilització i el coneixement respecte de la situació del medi ambient i del planeta, a més de desenvolupar en els nostres alumnes actituds i compromisos que afavorisquen la sostenibilitat.
3. Àmbit sociolingüístic: es recull una sèrie de continguts relacionats amb els ODS 11.



Ciutats i comunitats sostenibles; 12. Consum i producció responsables; 13. Acció climàtica i 16. Pau, justícia i institucions sòlides. Però més enllà d'això, les nostres SAS tracten d'endinsar-se en el context quotidià de la sostenibilitat des del punt de vista del canvi de model econòmic i no només del decreixement. És així com donarem molta importància a activitats complementàries com la d'anar al mercat o realitzar tasques directament vinculades amb el dia a dia del nostre hort escolar.

També s'establiran diferents accions per a donar continuïtat a l'educació en sostenibilitat i aconseguir implicació per part del nostre alumnat, co assegurar un mínim de lectures relacionades amb ecologia i sostenibilitat, realitzar activitats al costat de l'assignatura de biologia per a millorar l'hort escolar a través de la creació de cartells explicatius, valoració de la sostenibilitat del centre a través d'enquestes creades pels alumnes o la realització d'informes explicatius amb els avanços realitzats sobre sostenibilitat cada trimestre.

4. Àmbit artísticoexpressiu: es fomentarà l'ús conscient de materials reciclats o sostenibles, promovent el pensament crític sobre el consum i l'impacte mediambiental. S'inclouran temes ecològics en els continguts, es connectarà l'art amb la naturalesa i s'utilitzarà la tecnologia de manera eficient. A més, s'avaluarà l'impacte ambiental dels projectes i es desenvoluparà l'empatia cap al medi ambient a través de la creació artística.

EIX 2. ÀMBIT ORGANITZATIU

L'educació per a la sostenibilitat, entesa com un procés permanent i participatiu d'aprenentatge, és clau (Gencat). Tal com podem llegir en Magisnet, els "centres poden posar el seu granet d'arena per a començar a modificar hàbits i ensenyar als ciutadans del futur que és possible viure en aquest planeta realitzant un consum més responsable." Els moviments ecologistes estan de fet prenent un paper molt rellevant.

L'ús del paper com a mitjà de comunicació continua augmentant, malgrat les noves tecnologies. Per tant, cal desenvolupar mesures que contribuïsquen a una mentalitat responsable. Al nostre centre hi ha una gran despesa de paper, ja que es realitza un gran nombre de fotocòpies. A més, la secció proveïx als alumnes de les llibretes de totes les assignatures que i a vegades no són conscients de la necessitat de fer-ne un bon ús i de



valorar aquest gest. És per tot això que cal una gran conscienciació que permeta reduir el volum de paper generat i malbarat, i alhora minimitzar la nostra empremta de carboni a través d'algunes mesures organitzatives:

- Tutories de conscienciació sobre la necessitat de fer un bon ús del paper, a banda de portar a terme el reciclatge d'altres materials.
- Pòsters de conscienciació.
- Informar al claustre i al Consell escolar del punt b.3.3. (del professor en la seua activitat docent) del NOF, en el qual està inclòs "Assegurar un bon ús de les fotocòpies i promocionar el reciclatge".
- Evitar tots els possibles les fotocòpies en color.
- Seguiment de la creació de llibres i dossiers.
- Tot el material generat per les pràctiques TIC que es realitzaran a classe com a muntatge i desmuntatge d'equips informàtics (com ara teclats, ratolins, CPU, discos durs, DVD, monitors, bateries...), serà reciclat per categories de plàstic, metall, electrodomèstics xicotets, etc.
- Promoure l'hort escolar com a ferrament de consciència mediambiental.
- Reutilització del material escolar en bones condicions per als cursos següents.
- Promoció de la compra de materials amb etiqueta ecològica.

EIX 3. ÀMBIT FORMATIU I PROFESSIONAL

A la secció tenim un gran compromís per la formació sobre sostenibilitat a través de diferents ferraments:

- iMou-te: visita a centres amfitrions que ofereixen informació sobre horts escolars i sostenibilitat.
- Assistència a la formació que ofereixen des de la xarxa d'Horts Escolars de l'ajuntament de València.
- Realització de cursos de formació oferits pel Cefire.
- PAF: formació sobre les TIC i el seu impacte mediambiental des de diferents perspectives.
- Participació en els programes adients al nostre centre que siguen convocats per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport junt amb la Conselleria d'Agricultura,



Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.

- Seguir moviments de participació com *Teachers for Future* per a possibles col·laboracions.

EIX 4. ÀMBIT SOCIAL. Accions de participació comunitària i ciutadana. Comunicació i divulgació

Descripció de l'acció	1. Portfoli europeu
Responsables	Tots els departaments amb el coordinador de l'hort
Recursos	Material de l'hort, documents dels departaments
Termini	Curs 25-26
Indicadors de seguiment	Autoavaluacions, rúbriques, tests
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, Erasmus+ xarxes socials.

Descripció de l'acció	2. Hort escolar. Cultiu de temporada, activitats sobre vida saludable, consum responsable, km. 0, drets dels llauradors, xarxes de consum, clima i hort.
Responsables	Rubén Tormo i Laia Serra, xarxa d'horts escolars
Recursos	Material d'hort proporcionat per la xarxa d'horts escolars, ferraments, llavors, etc. adquirides per la secció
Termini	Curs 25-26
Indicadors de seguiment	Rúbriques del PAM, exàmens, fulls de seguiment
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, Erasmus+.

Descripció de l'acció	3. Aprenentatge-servei. Visites a la residència de majors, a l'hort de discapacitat intel·lectual, al centre de discapacitat física i intel·lectual (AVAPAFE).
Responsables	Núria Barberà
Recursos	Material i activitats preparades al centre.
Termini	Eixides al llarg del curs
Indicadors de seguiment	Rúbrica de les activitats complementàries.
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, Consell escolar.



Descripció de l'acció	4. Activitat «Correcull». Cursa sostenible i solidària
Responsable	Rubén Tormo
Recursos	Guants reutilitzables, bosses biodegradables
Termini	Abril
Indicadors de seguiment	Rúbriques, valoració de l'activitat, Passaport d'activitats
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, òrgans col·legiats.

Descripció de l'acció	5. iMou-te. Promoure visites a altres centres educatius per a conèixer el seu pla de sostenibilitat i gestió de l'hort escolar
Responsable	Àssun Pérez
Recursos	Material ofert pels centres amfitrions
Termini	Al llarg del curs
Indicadors de seguiment	Enquesta de la Conselleria
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, òrgans col·legiats.

Descripció de l'acció	6. Aules pels carrers: eixides, tallers i xarrades sobre sostenibilitat.
Responsable	Tot el claustre
Recursos	Materials per als tallers, entrades
Termini	Al llarg del curs
Indicadors de seguiment	PAM, passaport «Aules pels carrers»
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, òrgans col·legiats.

Descripció de l'acció	7. Compra conscient i ecològica de km.0 al mercat central de València
Responsable	Violeta Arnau, Rubén Tormo
Recursos	Parades del mercat central de València
Termini	Abril - Maig
Indicadors de seguiment	Portfoli, rúbrica dels professors
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, òrgans col·legiats.



Descripció de l'acció	8. Eixida EMT. Visita a l'observatori del canvi climàtic
Responsable	Rubén Tormo
Recursos	Abonaments EMT, material del taller, suport tècnic i guies educatives de l'observatori
Termini	15 de desembre 2025
Indicadors de seguiment	Portfoli, rúbrica dels professors, observació
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, òrgans col·legiats, PAM.

Descripció de l'acció	9. Tallers gratuïts d'educació ambiental (EMTREduca)
Responsable	Rubén Tormo
Recursos	Materials pedagògics, fullets informatius, suport audiovisual i material reciclable
Termini	Gener 2026
Indicadors de seguiment	Portfoli, rúbrica dels professors, observació
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, òrgans col·legiats, PAM.

Descripció de l'acció	10. Acol·lida de centres europeus per a mostrar accions de la secció
Responsable	Àssun Pérez
Recursos	Suport audiovisual i material reciclable.
Termini	22 d'octubre de 2025
Indicadors de seguiment	Portfoli, rúbrica dels professors, observació
Divulgació	Pàgina web del centre, tauler d'anuncis, òrgans col·legiats, PAM, premsa.

4. DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

La secció és molt activa en la difusió de les seves activitats. A continuació s'exposen les diferents mesures i recursos amb els quals compta.

a) Premsa. Les actuacions de la secció tenen una repercussió en els mitjans bastant assídua.



- b) Cefire. El Cefire ha convidat en diverses ocasions a la directiva del centre per a donar ponències sobre les seves experiències educatives i projectes amb els alumnes.
- c) eTwinning. En aquesta plataforma treballem amb altres centres europeus per a promoure la sostenibilitat i la vida saludable dels alumnes de manera col·laborativa. A més, publiquem totes les notícies de premsa de la secció per a compartir-les amb altres centres d'Europa.
- d) Tauler d'anuncis. La Secció compta amb un tauler d'anuncis a la vista de totes les persones que visiten el centre, en el qual publica tots els projectes que duu a terme per a donar-los una major visibilitat. També té tots els segells de reconeixement que la secció rep.
- e) Institucions jurídiques. A través de la Fundació Diagrama, la secció difon les seves activitats perquè arribin a les institucions jurídiques, de les quals depenen els nostres alumnes.
- f) Pàgina web del centre. La Secció publica en la seva pàgina web informació sobre tots els projectes que duu a terme i tots els reconeixements.
- g) iMou-te. Aquest és un programa de la Comunitat Valenciana per a realitzar *jobshadowing* entre centres escolars valencians. Com a centre amfitrió, la secció difon als visitants totes les seues accions.
- h) Xarxes socials. Pel perfil dels nostres alumnes, la secció no usa una xarxa social corporativa, però si que publiquem i difonem les seves accions en les nostres xarxes personals d'Instagram, Facebook i Whatsapp.
- i) Òrgans col·legiats. Totes les iniciatives són portades a claustre i consell escolar.

5. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Un dels objectius primordials de la secció és que els alumnes arriben a ser ciutadans independents i conscients del seu paper en la societat. En paraules de Punset (2012): "les escoles han de fer un canvi radical i incorporar definitivament l'aprenentatge social i emocional en les classes". Per a això es fa un seguiment amb una rúbrica de conceptes didàctics i establerts per la UNESCO, que avaluarem al final del curs d'1 a 5:



		Nivell de concreció
Sostenibilitat	Accions diàries que fan possible una vida més sostenible sense fer mal al planeta: ús de paper reciclat, separació en contenidors, dieta saludable, control de llums a les aules, consciència sobre una dieta sana amb l'hort escolar.	
Rèplica	Actuacions compartides amb altres agents externs: xarrades, intercanvis d'experiències, aprenentatge-servei, ponències.	
Innovació	Ús de metodologies flexibles adaptades als alumnes d'un centre d'acollida de menors.	
Efectivitat	Treballar en contextos reals per a aconseguir un aprenentatge més efectiu i motivador.	
Inclusió	Valorar la importància de cada individu en la societat com a eina per a augmentar l'autoestima dels nostres alumnes.	
TIC	Promoure un ús sostenible de les TIC és de vital importància, ja que el centre està cada vegada més digitalitzat. Cal evitar la síndrome de Diògenes digital.	
ODS	Conscienciar tota la comunitat educativa sobre la importància de la producció, i sobretot del consum responsable, amb alternatives que afavoreixen les tres R: reduir, reutilitzar i reciclar.	
Habilitats del s. XXI	Treballar les habilitats del segle XXI recomanades i promogudes per la UNESCO (2015), que són: innovació, pensament crític, resolució de problemes, comunicació, col·laboració, raonament quantitatiu i pensament lògic a través dels grups interactius, tallers, intercanvis culturals amb eTwinning, Erasmus+ i l'hort escolar.	

6. BIBLIOGRAFIA

- Barrón Ruiz, Á. *Aprendizaje por Descubrimiento*. Salamanca: Amarú, 1997.
- Barrón Ruiz, Á., & Muñoz Rodríguez, J. M. *Los huertos escolares comunitarios: fraguando espacios socioeducativos en y para la sostenibilidad*. Foro de Educación, 13(19), 213-239, 2015.
- Dewey, J. *La educación de hoy*. Buenos Aires: Losada, 1951.
- Gencat.
http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/educacio_i_sostenibilitat/educacio_per_a_la_sostenibilitat/
- Magisnet. <https://www.magisnet.com/2019/09/siete-ideas-para-una-vuelta-al-cole-mas-sostenible/>



- Objectius de Desenvolupament Sostenible:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/>
- Punset, Eduard. "Aprender a gestionar las emociones" en Redes 130. Minut 11.18. Youtube, 2012.
- UNESCO. *Guidelines for Inclusion: Ensuring Access to Education for All*. Naciones Unidas: París, 2005.